

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 468/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti uzneseniam Okresného súdu Zvolen č. k. 8 Er 615/2013 z 18. januára 2021 a zo 17. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) napadnutými uzneseniami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia a postupom okresného súdu, ktorý mu predchádzal. Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenia, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

2. Napadnutými uzneseniami, ktoré si ústavný súd v súčinnosti s Okresným súdom Zvolen (ďalej len „okresný súd“) zadovážil, vyplýva tento skutkový stav. Okresný súd v exekučnej veci vedenej sťažovateľom ako súdnym exekútorom určil, že exekúcia je zastavená, a sťažovateľovi nepriznal nárok na náhradu trov exekúcie [uznesenie z 18. januára 2021; (ďalej len „napadnuté uznesenie VSÚ“)]. Proti tomuto uzneseniu podal súdny exekútor sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd druhým napadnutým uznesením zo 17. marca 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie

okresného súdu“) tak, že ju odmietol. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že ju odmietol z dôvodu, že ju podala neoprávnená osoba.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namieta, že [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnený“), 12. augusta 2013 podal návrh na vykonanie predmetnej exekúcie. Okresný súd vydal sťažovateľovi poverenie na vykonanie predmetnej exekúcie 2. septembra 2013. Sťažovateľ podal na okresnom súde podanie označené ako podnet na zastavenie exekúcie pre nemajetnosť podľa § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku, o ktorom okresný súd údajne nerozhodol, namiesto toho vydal napadnuté uznesenie VSÚ. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia VSÚ vyplýva, že okresný súd dospel k záveru, že uplynula rozhodná doba podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“), preto rozhodol, že došlo k zastaveniu exekúcie ex lege, a to k 1. januáru 2020. Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania, okresný súd konštatoval, že sťažovateľ nevydal upovedomenie o zastavení exekúcie, preto nemá nárok na náhradu podľa § 6 ods. 4 písm. b) zákona č. 233/2019 Z. z. Sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu VSÚ podal sťažnosť, v ktorej argumentoval tým, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, že zastavenie exekúcie navrhol oprávnený, ako aj predĺžením rozhodnej doby podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 233/2019 Z. z.

4. Sťažovateľ zastáva názor, že napadnuté uznesenia sa vymykajú z medzí uvedeného zákona a sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukazuje na skutočnosť, že podaním zo 6. marca 2019 podal podnet na zastavenie exekúcie a náhradu trov exekúcie, o ktorom nebolo rozhodnuté. Zároveň tvrdí, že 23. decembra 2019 okresnému súdu doručil „*riadny procesný návrh na zastavenie exekúcie*“. Sťažovateľ tvrdí, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k diametrálne inému posúdeniu veci ako v iných konaniach, napr. Okresného súdu Brezno vo veci sp. zn. 4 Er 1007/2010. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie okresného súdu, tvrdí, že v zákone ani v dôvodovej správe k zákonu č. 233/2019 Z. z. nie je špecifikované, že by malo ísť o návrh na zastavenie exekúcie podaný povinným, preto je toho názoru, že okresný súd svojvoľne a v rozpore so zákonom uplatnil reštriktívny výklad aplikovaných noriem. Zároveň poukazuje na to, že aj v zmysle okresným súdom citovaných noriem uvedených v napadnutom uznesení okresného súdu v časti výroku o trovách konania ho bolo potrebné za účastníka konania považovať, preto okresný súd v tejto časti jeho sťažnosť nesprávne odmietol. Pokiaľ ide o namietané porušenie jeho označených práv hmotnej povahy podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, podľa sťažovateľa tým, že na základe svojho podnetu mal mať nárok na trovy exekúcie a že mu ho okresný súd nepriznal, došlo aj k neprípustnému zásahu do jeho majetkových práv. Namietané porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sťažovateľ odôvodnil tým, že o jeho podnete nebolo rozhodnuté vôbec a následne došlo k zastaveniu exekúcie. Tým malo dôjsť k zbytočnému prietahu v trvaní 9 mesiacov od doručenia jeho podnetu na zastavenie exekúcie do účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. a následne tým, že k rozhodnutiu o zastavení exekúcie došlo až 18. januára 2021, je sťažovateľ v súhrne toho názoru, že došlo k zbytočným prietahom v celkovom trvaní viac než dvoch rokov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahujú všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), a či nie sú dané dôvody na ich odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K napadnutému uzneseniu VSÚ

6. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Proti napadnutému uzneseniu VSÚ bola prípustná sťažnosť ako prostriedok procesnej obrany spôsobilý zabezpečiť sťažovateľovi účinnú ochranu jeho namietaným právam. Vzhľadom na uvedené ústavný súd s poukazom na princíp subsidiarity dospel k záveru o nedostatku svojej právomoci preskúmať napadnuté uznesenie VSÚ, keďže na základe sťažnosti ho už preskúmal okresný súd v rámci konania o sťažnosti.

8. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu VSÚ odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému uzneseniu okresného súdu

9. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

10. Ústavný súd pripomína, že vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov, resp. iných orgánov verejnej moci už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu alebo inú ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím orgánu verejnej moci sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov (resp. iných orgánov verejnej moci) sú dostatočne

odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

11. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, ako aj prípad svojoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojoľne možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame, či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojoľli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

12. Uvedené východiská, hoci formulované vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov, sú podľa názoru ústavného súdu plne aplikovateľné a aktuálne aj vo vzťahu k rozhodovaniu okresného súdu o zastavení exekúcie a nepriznaní trov súdnemu exekútorovi ako orgánu verejnej moci pri výkone jemu zverenej kompetencie v rámci súdnej moci.

13. Predmetom ústavnej sťažnosti sú námietky porušenia najmä základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu z dôvodov uvedených v časti II tohto uznesenia.

14. Ústavný súd v tejto súvislosti preskúmal kópiu napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj kópiu samotnej sťažnosti sťažovateľa (ktorú si ústavný súd vyžiadal v súčinnosti s okresným súdom, pozn.) a konštatuje nasledujúce. Z obsahu sťažnosti proti uzneseniu VSÚ, ako aj tam uvedenej argumentácie vyplýva, že sťažnosťou podanou súdnym exekútorom proti napadnutému uzneseniu VSÚ bol napadnutý výlučne len výrok o zastavení exekúcie, nie však výrok o náhrade trov exekúcie. Uvedené zistenie je v predmetnej veci kľúčovou skutočnosťou pre posúdenie ústavnej sťažnosti.

15. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu vo veci konajúci súd postupoval v súlade s platnými právnymi predpismi, keď svoje rozhodnutie vo vzťahu k sťažnosťou napadnutému výroku o zastavení exekúcie riadne odôvodnil na vec vzťahujúcimi sa normami platného práva, pričom ústavný súd nezistil aplikačnú ani interpretačnú svojoľfu pri rozhodovaní o sťažnosti súdneho exekútora v napadnutom konaní. Ústavný súd preto sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

16. Súdny exekútor v zmysle platných právnych predpisov je oprávnený podať opravný prostriedok – sťažnosť len proti výroku uznesenia všeobecného súdu, ktorý sa ho bezprostredne týka, resp. ktorým sa rozhoduje o jeho právach, t. j. len proti výroku uznesenia, ktorým sa rozhoduje o náhrade trov konania. Keďže sťažovateľ proti výroku uznesenia VSÚ o náhrade trov konania sťažnosť nepodal, je jeho argumentácia, ako aj sťažnosť v časti napadnutých práv hmotnej povahy podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením

okresného súdu neprípustná pre nevyužitie sťažovateľovi dostupnému a účinnému prostriedku nápravy, ktorý v okolnostiach prípadu preňho predstavovala sťažnosť proti výroku o náhrade trov exekúcie. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

17. Ústavný súd napokon rozhodol aj o namietanom porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

18. V súlade so svojou judikatúrou (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08, III. ÚS 207/2011) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo, alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

19. Ústavný súd pripomína, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

20. Z obsahu samotnej sťažnosti, ako aj z vyžiadaných dokumentov (z doložky právoplatnosti napadnutého uznesenia okresného súdu, pozn.) je zrejmé, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 8. apríla 2021, pričom sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 7. júna 2021, čo vedie ústavný súd k záveru, že sťažnosť v tejto časti je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol.

21. Napriek záveru o neopodstatnenosti a neprípustnosti ústavnej sťažnosti ústavný súd ako *obiter dictum* uvádza, že postup okresného súdu, ktorým ignoroval § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 233/2019 Z. z., nepovažuje za správny. Uvedené ustanovenie na posudzovaný prípad dopadá (ku dňu účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. okresný súd rozhodoval o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie). V bode 5 odôvodnenia napadnutého uznesenia VSÚ súd toto ustanovenie síce cituje (čo evokuje, že ho považoval za relevantné), avšak bez vysvetlenia toho, ako uvedené ustanovenie vyložil a prečo ho na daný prípad neaplikoval. Odmietnutie ústavnej sťažnosti preto v žiadnom prípade nemožno považovať za „odobrenie“ právneho názoru okresného súdu. Je spôsobené výlučne nedostatkami sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu VSÚ.

22. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu